

STORA OCH SMÅ MÖTEN – FÖR STORA OCH SMÅ

PLANSCH 1

Domkyrkans betydelse för områdets identitet är ovärderlig och med en långsiktig vision i projektet bevaras de stora kulturmiljövärdena för framtiden. Strängnäs domkyrka undvek det sena 1800-talets stora genomgripande stilrestaureringar och är därmed i stort sett den enda svenska domkyrka där det går att förnimma tidens vingslag. Det är i den tradition vi närmar oss kyrkan och Domkyrkoberget med att lösa vår tids behov av en levande samtals- och mötesplats i staden.

Vi vill med vårt förslag skapa nutida funktioner, tillgängliggöra och komma med förslag på tillägg i den historiskt värdefulla kulturmiljön– men det ska ske med en varsam strategi där det gamla och nya bildar en konceptuell enhet som förstärker varandras värden. En levande plats för kyrkan, utbildning och kultur som inspirerar och ger möjlighet till stora och små möten för stora och små i många år framöver.

FÖRSLAGET OCH DESS BÄRANDE IDÈ

Genom att låta befintliga och nya byggnader skapa ett nära samspel runt domkyrkan stärker förslaget bergets identitet som en samlande mötesplats. Utifrån en analys av sambandet med staden och rörelsemönstret på Domkyrkoberget definierades i steg 1 två knutpunkter: Västra och östra noden.

Förslagets utgångspunkt i steg 1 var att använda befintliga utrymmen om så var möjligt. Det är dock en stor utmaning att tillgodose tillgänglighet och arbetsmiljö utan för stor påverkan på de befintliga byggnadernas kulturvärden. Det nya lokalprogrammet i steg 2 har öppnat upp nya möjligheter att använda mer av de befintliga ytorna, till största delen på grund av att församlingens arbetsplatser kan ha en öppen flexibel rumsindelning och därmed inrymmas i domkyrkan. Som konsekvens av detta har volymen för nybyggnation kunnat minskats avsevärt vid Domkyrkoplan.

SAMVERKAN OCH NÄRHET

I båda noderna är husens orientering och nära placering av stor betydelse och lägger grund för god orienterbarhet, optimering av funktioner och samspelet mellan olika verksamheter ("Toffelavstånd"). Förslaget har utifrån programmet noggrant analyserat behoven för de olika målgrupperna för bästa möjliga disponering av ytorna. Det bygger på lösa, välfungerande flöden med arkitektonisk kvalitet som säkrar människors trivsel och ett vackert åldrande av miljön. De korta avståden mellan verksamheterna är viktiga men även möjligheten till uppdelning och avgränsning för parallellt pågående möten eller evenemang.

Det *publika* navet i Västra noden utgörs av Domkyrkan tillsammans med nya Samlingshuset. I Östra noden är det den nya foajébyggnaden. Dessa publika ytor ska kunna vara öppna och välkomnande samtidigt som avskilda samlingar och möten kan pågå i intilliggande rum och byggnader.

Byggnaderna och miljön på Domkyrkoberget medger många unika mötesrum med varierande karaktär och storlek, i nya moderna lokaler eller i kulturhistorisk miljö. Närheten mellan verksamheterna ger stora möjligheter till flexibilitet och samnyttjande av mötesrum. "Toffelavståndet" underlättar samarbeten, många av de intressantaste diskussionerna sker ofta i de spontana mötena.

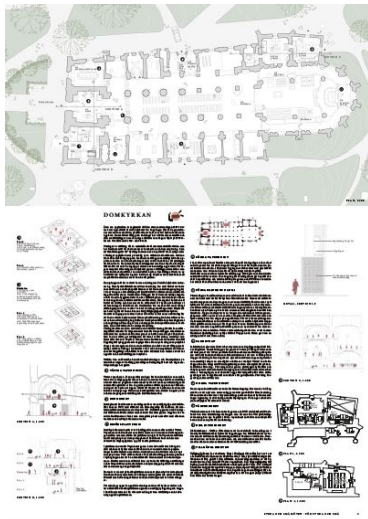
Genom strategisk placering av nya hissar och trappor blir båda noderna tillgängliga entréplatser till Domkyrkoberget och möjliggör flöden till, från och i Domkyrkan.

SITUATIONSPLAN 1 :1000

- 1) Domkyrkan
- 2) Samlingshuset, ny byggnad: Reception, café/träffpunkt, samlingshall, div. mötes- och samtalsrum, kyrkans drift och skötsel
- 3) Domkapitelhuset: Stiftets Kansli
- 4) Tryckerihuset: Stiftets Kansli
- 5) Domkyrkobodarna: Öppen förskola, uppehållsrum, Ungdomsverksamhet Församlingen
- 6) Domkyrkoplan, entréplats

- 7) Vaktmästarhuset, ersättningsbyggnad: Vaktmästarkontor, personal-/lunchrum
- 8) Ny personalparkering, angöringspunkt för leveranser, taxibussar rörelsehindrade
- 9) Benhuset med minneslund, uppställning av gamla gravstenar på ny terrängterrassering
- 10) Uteservering med utblick över södra Domkyrkoberget, öppna lektyr för barn i södra kyrkbacken
- 11) Månssons trädgård med äppellund och ytor för utomhusaktivitet
- 12) Entré Södra Kapellet med nya sittplatser utmed södra fasaden
- 13) Entré och angöring Norra Vapenhuset
- 14) Knutpunkt Djäknegården och Roggeborgen med koppling till domkyrkan
- 15) Djäknegården: Europaskolans aula och samlingsal
- 16) Foajébyggnad Djäkne, tillbyggnad: entréfunktioner till Djäknegården och Roggeborden, pausutrymmen, café, mötesplats
- 17) Roggeborgen: Kungliga bibliotek, domkyrkobibliotek, mötessal
- 18) Parkeringsyta, 50 platser, angöring turistbussar, leveranser till Roggeborgen
- 19) Ny parkeringsyta, 20 platser
- 20) Kopplingspunkt Europaskolan, ny trafiksäker övergångsställe/lågfartsmiljö

PLANSCH 2

DOMKYRKAN

Även om upplevelsen är registrerad vid den stora restaureringen 1907–10 av restaureringsarkitekt Fredrik Liljekvist kan kopplingen till alla de generationer som sedan medeltiden, på olika tidars vis, har använd kyrkan fortfarande upplevas. Senare tidars tillägg och ändringar har utförts som reversibla och eller mobila tillägg av namnkunniga arkitekter som Ragnar Hjort på 1950-talet och Ove Hidemark 1980- och 90-talet.

Förslaget tar ställning till de materiella såväl som immateriella värden som har framkommit i vår värdeanalys av domkyrkan och dess omgivning. Som ett förhållningssätt till "Kyrkliga kulturminne 4 kap KML" ska samtliga delar i förslaget uppfylla kravet på *verklig nytta* utifrån de identifierade värdena. Detta för att så få ingrepp och kvalificerade tillägg som möjligt ändå ska uppdatera kyrkan och

Domkyrkoberget med nutida funktioner till ytterligare ett århundrade. De underutnyttjade möjligheter som finns i kyrkan har tagits tillvara för att undvika ingrepp i stomme och rumsliga upplevelser. Förslaget samspelar idémässigt med Liljekvist genom att tilläggen framträder som möbelsnickerier installerade i den medeltida kyrkan. Nya tillägg adderar en ny kvalitativ och tydlig årsring som inordnar sig i kyrkans stora berättelse med respekt för de minnen som är knutna till platsen.

En utgångspunkt har varit att bevara och integrera Fredrik Liljekvists restaurering, Domkyrkbiblioteket med dess inredning kan med fördel användas som studierum och Dopkapellet lämnas orört. Under utredningens gång har vi varit tvungna att ta ställning till framförallt Ove Hidemarks reversibla tillägg i Bondkoret och Ceciliasalen. Tilläggen bär Hidemarks tydliga signum och är de enda bygghasta delar han har tillförd kyrkan. Med tanke på att han även är upphovsman till de utsökta mobila altare, lilla orgeln i koret och ett flertal skrudskåp som kommer att ha ett fortsatt liv i kyrkan så bedömer vi att inredningen i Bondkoret och Ceciliasalen kan tas bort. Ett annat viktigt ställningstagande har varit att ta bort de trånga vindfångarna från Liljekvists restaurering för att kunna lösa en värdig tillgänglighet till domkyrkan.

Det största ingrepp som föreslås sker i Bondkoret. Det anses nödvändigt för att kunna avlasta kyrkorummet från mycket förvaring. En hiss etableras i koret och en underjordisk gång förbinder domkyrkan till det nya Samlingshuset och angöringen. Placering av hiss och trappor tar hänsyn till rummets kvaliteter, men också till sockelns troliga utbredning.

Förslaget arbetar med en medveten och kvalitativ årsring. Därför har ett förslag till ett mönster för ett gemensamt tema för de nya tilläggen arbetats fram. Mönstret kan användas både transparent och tätt, beroende på vilken funktion den har vilket ger möjligheten till visuell avskärmning, samtidigt som ljuset silar vidare in i kyrkan. Genom denna funktion har mönstret en subtil koppling till nybyggnadernas tegelgardiner. Den nya årsring som projektet skapar ska samspela med nuvarande miljö, men också vara ett tillägg som är tydligt avläsbar. Tillägg i trä föreslås vara i ask och kompletteras med brons som ett långsiktigt och hållbart alternativ. Mönstret kan varieras så att det uppstår en hierarki i tilläggens betydelse.

Utifrån den antikvariska konsekvensbeskrivningen och länsstyrelsens yttrande har några av de tillägg som tidigare föreslogs tagits bort och några omdisponeringar har gjorts.

1 VÄSTRA VAPENHUSET

Den nya utformningen för huvudentrén har som ambition att vara tillgänglig för alla. Här ska besökare tas emot utan att störa en pågående verksamhet i kyrkan. Genom ny utformning med automatiska dörrar kan de gamla portarna ställas upp som en välkomnande gest när kyrkan är öppen. Direkt till vänster när besökarna har kommit in finns en trappa upp till den nya besöksplattformen. Entrén fungerar på en och samma gång som vindfång och besöksinformation.

2 BONDKORET

Entréplanet i Bondkoret är som tidigare nåbar via en tillgänglig entré utifrån. Här finns en RWC med skötbord och förvaringskåp för besökare. Ett samtalsrum/förberedelserum med separat WC. Reträttväg genom omklädningsdel

tillhörande förberedelserummet. Med hiss eller genom trapphus nås de andra funktionerna i koret, som exempelvis planet nedanför med allmänna toaletter och besöksplattformen ovanför.

Takhöjden nyttjas genom en entresollösning där ett drygt 30 kvm stort rum kan skapas för enskilda samtal och musikerförberedelser. Rummet är även väl placerat för att kunna användas som förberedelserum vid upptagen körsal.

I de nedre våningarna inryms praktiska funktioner såsom kapprum och allmänna toaletter samt omklädning för vaktmästare och musiker. Förvaring av körkåpor och omklädning för kör placeras i nivå med förbindelsegången till suterrängvåning i Samlingshuset.

3 BESÖKSPLATTFORM

Besöksplattformen består av två intilliggande rum ovanför entrén i Västra Vapenhuset och Bondkoret som binds samman via den stora fönsteröppningen mellan rummen. Nivån för plattformen utgår ifrån Vapenhusets fönster mot Domkyrkoplan. I det nya trapphuset i Bondkoret finns en hiss som säkerställer tillgängligheten upp till besöksplattformen.

I plattformen ovanför Vapenhuset ges en fantastisk utsikt över Strängnäs stad och in mot kyrkorummet. Här kan bl a avancerade visuella projiceringar berätta historien om staden, domkyrkan och händelser som har ägt rum på platsen. Tänk att få se Gustav Vasa eller Kort Rogge komma gåendes i kyrkogången eller att få en visuell inblick i tornrummet och vindsutrymmena. Plattformen kan med fördel även användas för tillfälliga utställningar och är lämpad för manöverbord, ljud- och ljusanläggning vid såväl små som större evenemang och gudstjänster.

Det andra rummet på besöksplattformen som är placerat på översta planet i Bondkoret kan rymma fasta utställningar med regalier och andra värdefulla föremål som kräver hög säkerhet i och med att utrymmet är lätt att stänga av.

För mindre grupper kan guidevisningar ordnas till kyrkans vindar och torn direkt från besöksplattformen genom en möjlig ny öppning och trappa i Bondkorets östra del. En vidareutveckling är även att tillskapa en hisslösning upp från plattformen.

4 SÖDRA VAPENHUSET

I det södra vapenhuset föreslås ett separat kapell. Med gedigna och vackert snidade portar kan det södra kapellet stängas av mot kärnkyrkan medan ljuset fortfarande silar in. I höjd med löpgången avtäcks valvet med glas infälld mot putsen utan störande karm för att ljudmässigt avskilja kapellet.

Detta blir en mer ombonad plats för sällskap upp till 60 personer. Den direkta entrén från söder med en nära koppling till Samlingshuset gör kapellet särskilt lämpat för dop och mindre bröllop. Kapprum och RWC finns i omedelbar närhet både i Bondkoret och neutralt nåbart i Samlingshuset.

5 FÖRSAMLINGENS KANSLI

Församlingens kansli inreds som en samlad enhet i de före detta sakristierna norr om koret med närhet till kyrkans kärnverksamhet. Genom att ersätta de sentida trapporna med nya trappor, varav en med infällt lyftbord samt ett nytt lyftbord i f.d. övre sakristian kan de idag underutnyttjade vackra utrymmena aktiveras till nya arbetslokaler för församlingens personal. Arbetsplatserna kan lösas utan åverkan på valv och rummens stämmningsfulla karaktär kan återställas. Öppna kontorsytor är en fungerande verksamhet i större genomgångsrum, vilka annars kan vara svåra att nyttja effektivt. Ett antal extra och tysta arbetsplatser kan skapas på orgelläktaren. För att lyckas med fungerande kommunikationer och kvalitativa arbetsplatser ersätts Liljekvists trappa till orgelläktaren med en ny. I förslaget finns även en hisslösning som binder samman rummen. Logistiken förstärks genom en ny entresol i den stora salen/den f.d. övre sakristian. Valet av entresolvåning stärks även av att de stora fönsternas ljusinsläpp kan nyttjas fullt ut. Trappan och hissen ger även en möjlig entré ut mot Östra noden.

6 SAKRISTIAN

Sakristian har placerats i det vackra utrymme som idag ligger något dolt bakom högaltaret. Rumsbildningen sker genom två stora pivåhängda dörrar och ett transparent tak. Utöver praktiska funktioner såsom omklädning så är platsen vald utifrån sin funktion som förberedelserum i närvaro av biskop Kort Rogges avbildning bakom högaltaret. Ljuset kan strömma in genom glastaket som samtidigt skapar en rumslighet och lämnar ute ljud. Utmed den bakre

väggen finns en integrerad förvaringslösning med en arbetsplats för prästen. Genom att en diskret ny öppning i södra koromgången skapas en bra och flexibel logistik till högkoret.

Sakristians förvaring sker genom platsbyggda hyllmöbler och skåp i anpassat snickeri utmed koromgången och i den före detta nedre sakristian. I koromgången, mot skranket byggs förvaringsskåp för extra stolar, gradänger och övriga föremål som behövs för gudstjänsten. Förvaring korggradänger, lösa möbler mm

7 NORRA VAPENHUSET

Norra vapenhuset föreslås användas för kistmottagning. Nuvarande vindfång ersätts av ett nytt som sammanbyggs med ett grovkök för blomhantering. När en kista ska förvaras i utrymmet stängs portarna in mot kyrkorummet. Ingen inglasning är nödvändig ovanför löpargången. Platsen ger också sörjande möjlighet till ett enskilt avsked.

8 VÅRFRUKORET

Vårfrukoret som är lokaliserat nära kapprum och RWC med skötbord i Bondkoret kan även fortsättningsvis fungera som barnens kor. Vid ljudkänsliga evenemang kan nya kapellet i Södra vapenhuset användas som lekyta för barn och som en plats för medhörning.

9 BIBLIOTEKSKORET

Utifrån KB:s slutsats att de värdefulla boksamlingarna i Domkyrkobiblioteket bör flyttas till Roggeborgen kan Bibliotekskoret användas som ett studierum. Hyllinredningen stärker känslan av studierum. Rummet kan även användas som mötesrum och som diskussionsrum för konfirmander eller som extra mötesrum för såväl församling som stiftet.

10 TILLGÄNGLIGHETEN

Tillgängligheten har värderats högt i förslaget där målet har varit att alla besökare ska komma in i kyrkans vitala delar på ett likvärdigt sätt. Genom att höja golvet i den mittersta och nordligaste delen av det åttonde traven, ytan framför Västra vapenhuset, kan tillgängligheten till kyrksalen centralt, Bibliotekskoret och Dopkapellet lösas. Två lyftbord kan fällas in i golvet respektive trappan. En ramp ner till golvnivån från Bondkoret och Vårfrukoret/barnens kapell skapar en möjlighet för alla att självständigt kunna förflytta sig i kyrkan. Ett knappt synligt lyftbord kan fällas in i korets trappa.

PLANSCH 3

VÄSTRA NODEN

RELATIONEN MELLAN BEFINTLIGA OCH NYA BYGGNADER OCH OMGIVANDE MARK

Förslaget skapar genom noggrant avvägda kompletteringar samband mellan befintliga byggnader runt domkyrkan och stärker bergets identitet som mötesplats. I Västra noden är Domkyrkoplan en samlande entréplats som kompletteras med en ny och välkomnande byggnad som innehåller reception, café, samlingshall och en rad olika mötesrum. Den Västra noden blir även ett centrum för besöksnäringen.

Nya Samlingshuset är placerat i suterräng mellan Domkyrkoplan och Månssons trädgård. Huset värnar enligt riksintresset om öppenhet och rörelse för att inte urbanisera Domkyrkobergets miljö utan behålla upplevelsen av den gröna parkmiljön med utblickar och kontakt mot Mälaren, Långberget och Månssons trädgård. Tilläggen har infogat sig i parkmiljön och den mjuka kurvatur som kan upplevas idag och avläsas i parkförslaget från 1874 av S Lindh. Utifrån en ny lösning för parkering och angöring har

Månssons trädgård lämnats näst intill orörd. Detta ger en fin kvalitet i bevarandet av den gröna strukturen söder om Domkyrkan. Platsen kan därmed fortsätta vara och utvecklas som en samlingsplats och resurs för möten, lek och aktiviteter utomhus. Även fortsatt användning av odlingsbäddar och yta för fruktträd bibehålls.

Utifrån riksintresset om att Domkyrkans dominans i staden inte ska utsättas för konkurrens har volymstudier av nybyggnationen studerades väl. Det nya Samlingshuset förhåller sig naturligt till platsens förutsättningar med en följsam inpassning utifrån bergets topografi och de befintliga husens trappning.

Nya Samlingshusets suterrängvåning och koppling mot domkyrkan ligger inom fornlämningsområdet. Byggnaderna ligger dock i områden där det redan är mycket grävningar gjorda och jorden är omrörd, varav mycket verkar vara gjort i sentid. Utifrån detta bedöms det vara försvarbart att förlägga funktioner under mark för att hålla nere nybyggnadsvolymen. Det finns två fornlämningar på platsen i anslutning till det nya Samlingshuset. Båda dessa runristningar kan bibehålla sin nuvarande position. Inte heller någon av övriga utmärkta fornlämningar påverkas av förslaget (Fornlämningsområdet 2 kap KML).

BEFINTLIGA BYGGNADER

Stiftets kansli – Placeras enligt anvisning i Tryckerihuset och Domkapitelhuset. Ingen detaljplanering visas i detta skede, men vi ser möjligheter att göra byggnaderna mer tillgängliga och att öppna upp en entré mot Domkyrkoplan från Domkapitelhuset i likhet med förslag i steg 1.

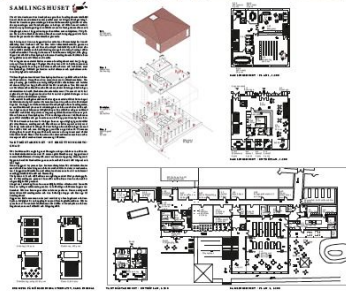
Domkyrkobodarna – Här ryms öppen förskola, pyssel, kreativ verkstad och uppehållsrum samt ungdomsverksamhet för församlingen.

PLANSCH 4

SAMLINGSHUSET

För att inte dominera över domkyrkans gavel har Samlingshusets totalhöjd kunnat sänkas med nästan 6 meter jämfört med det tidigare förslaget i steg 1. Huset har dessutom placerats längre bak mot Månssons trädgård för att minska exponeringen mot Domkyrkoplan och skapa ett välbalanserat avstånd. Med den nya placeringen öppnas utblickarna mot vattnet, grönområdena och Långberget, utan att byggnaden tappar kontakten mot entréplatsen. Vid platsen för den f.d. vaktmästarbostaden föreslås en ersättningsbyggnad där funktioner för personal och vaktmästeri har placerats.

Gestaltningen av den nya byggnaden har setts över. Formmässigt har den ett släktskap med Benhuset och den före detta vaktmästarbostaden genom en kvadratisk huskropp och ett liknande uttryck i takfall åt fyra håll. Med sina olika ytskikt, storlekar och karaktärsdrag samspelar de i sin placering i södra kyrkbackens slänt. Vare sig du kommer från Månssons trädgård, från gångvägen i öst eller från Domkyrkoplan

kommer Samlingshusets likriktade form att uppfattas som ett välkomnande möte.

Val av tegel som material binder samman Samlingshuset med övriga byggnader på Domkyrkoberget. Tegelgardiner knyter an till detaljrikedomen som övriga byggnader har och ger en balans mellan närvaro och avskildhet, samt fina ljusinsläpp. Kvällstid ger fasaden ett fint skimmer och symboliserar närvaro vid pågående verksamhet.

Vid Samlingshusets entré mot Domkyrkoplan finns ett publikt café och informationscentrum. Receptionen kan samordnas med caféverksamheten. Husets placering gör det till en naturlig träffpunkt för allmänheten och turister att stanna till på en kopp kaffe vid ett besök i domkyrkan. Ytan blir som ett nav för informella möten före och efter mässa, skolavslutningar, körövningar, arbetsrelaterade besök, förskoleverksamhet eller event. Vi anser att det är helt avgörande att Samlingshuset med caféet är en del av platsbildningen av den Västra noden och vitaliserar platsen.

I och med att Samlingshusets även vänder sig mot entrén till det Södra kapellet blir det naturligt att samlas där i samband med dop eller andra händelser i kapellet.

En trappa ned från entrén mot Domkyrkoplan finns Samlingssalen, en multifunktionell yta som är avdelningsbar och kan användas i olika syften. Läget ner mot Månssons trädgård skapar fina utblickar och ger en ibland önskvärd avskildhet vid privata arrangemang till skillnad mot den mer publika caféytan mot Domkyrkoplan.

På övre våningen finns ett takfönster som ger ett fint ateljéljus och ger dessutom en utblick upp mot domkyrkans torn. Till både översta och nedersta våningen finns en egen tillgänglig entré vilket gör att mötesrum, samlingssal och körsal kan användas separat och hyras ut när övrig verksamhet är stängd. På övervåningen finns körövningsrum med fina vinklar i tak och rum. Det lägger grund för en god akustik. På samma våning finns även ett hängrum för konfirmander och ungdomar med närhet både till café och körsal. Det finns tre olika stora mötesrum som kan användas separat eller i samband med evenemang i körsalen.

VAKTMÄSTARHUSET - NY ERSÄTTNINGSBYGGNAD

När funktionen för angöring mot Sturegatan skapas behöver den före detta vaktmästarbostaden tas ned. På samma plats föreslås en ny byggnad med samma återhållsamma formspråk, men i modernare tappning. Husets grundläggande karaktär återberättas genom en fasadbeklädnad i röd träpanel och tak i tegel.

Denna byggnad inrymmer fyra kontorsarbetsplatser för vaktmästarkontor med utblick över inlastningen och korta avstånd till alla delar av verksamheten. I byggnaden föreslås även ett större lunchrum som kan bli en informell samlingsplats för både stift och församling.

För kyrkans drift och skötsel finns en angöring med ett fåtal parkeringsplatser för församlingens personal. Innanför entrén finns dusch och omklädningsmöjlighet för personal.

Längst ner i suterräng finns även en möjlighet till en allmän entré. Innanför finns en tydlig avsektionering mellan det offentliga och församlingens verksamhet. Här kan barnvagnar eller rullatorer parkeras. Denna entrépunkt leder vidare till samlingssalen och den invändiga trappa och hiss upp till Samlingshuset.

Byggnaden binds samman under jord med det nya Samlingshuset och domkyrkan. Möjlighet för en koppling även med Domkapitelhuset finns. Här inryms flera av de centrala funktionerna för driften av Domkyrkan och

Samlingshuset, som centralförråd och tillagningskök. **PLANSCH 5**

ÖSTRA NODEN

Enligt tidigare analys ifrån steg 1 styrker förslaget betydelsen av Östra noden som en viktig entrépunkt till Domkyrkoberget. Utvecklingen av sambanden mellan Djäknegården, Roggeborgen och Domkyrkan ska stärka kopplingen till staden, näringslivet och Europaskolan.

Genom strategisk placering av nya hissar och trappor blir båda noderna tillgängliga entréplatser till Domkyrkoberget och möjliggör flöden till, från och i domkyrkan.

DJÄKNEGÅRDEN

Utifrån den utvecklade ambitionen i steg 2 om ett utökat behov för foajé- och cafétytor samt pausutrymmen vid Djäknegården har byggnaden fått en uppgradering i skalan och därmed en mer gedigen karaktär i tegel. Både genom byggnadsmaterial och detaljer finns det ett subtilt släktskap till Samlingshuset i Västra noden, vilket tydliggör tilläggen som en gemensam ny årsring.

Byggnadens placering med distans till Djäknegården, samt dess höjd och volym har anpassats för att inordna sig hierarkiskt. Den försiktiga glaslänkningen i två plan till Djäknegården gör foajébyggnaden tydligt som tillägg, samtidigt som befintliga ytor kan samnyttjas. Det skapar en mingelyta där minst 350 personer kan umgås vid blandade stå- och sittbord innan, efter och i pauser till event och föreläsningar i Djäknegården eller Roggeborgen. Inifrån glaslänken exponeras Djäknegårdens fasad.

För en enklare access och flöde till och från stora föreläsningssalen i Djäknegården föreslås två nya trappor där det idag finns brandstegar och en balkong som ersätter de platser som utgår där trapporna placeras. Till vardags kan caféet vara öppet för allmänheten eller användas för Europaskolans verksamhet.

I likhet med steg 1 bidrar byggnaden med att tillgängliggöra platsen. Genom strategisk placering av trapphus/hiss kan nivåskillnaden mellan stora parkeringen och gången upp mot kyrkan enkelt överbryggas. Lösningen skapar även en naturlig orientering och nära koppling till domkyrkan och Roggeborgen.

KYRKAN I ÖSTRA NODEN

En outnyttjad resurs idag är det öppna och oinredda valvet längst ner i domkyrkans nordöstra del. Utrymmet föreslås bli en möteslokal för mindre sällskap som ett komplement till nya foajébyggnaden. I biutrymmet intill finns det även möjligheten till en tillgänglig access med hiss genom tunnvalvet till Domkyrkans nordöstra del. Förslaget anger detta enbart som en möjlighet eftersom det innebär ingrepp i murverket/valvet.

UTEMILJÖN

En både fungerande och för miljön värdig angörings- och parkeringssituation för både leveranser, bilar och turistbussar bör eftersträvas. För en tydligare och effektivare struktur föreslås att parkeringsytan planas av i lagom höga avsatser.

Vid Roggeborgen förlängs den befintliga gråstensmuren mot gatan framför gaveln för att skapa en stödmur. Utifrån den övre parkeringsnivån angörs inlastningen till Roggeborgen. Nya parkeringar för rörelsehindrade ordnas i nivå med den nya foajébyggnaden. Terrasseringarna avgränsas med gröna planteringsytor.

I övergången mellan parkeringsytan och i förlängningen av foajébyggnaden definierar en grön gradängtrappa en mjuk övergång som både tar hand om nivåskillnaderna och odefinierade ytor.

På Storgatan, i förlängning av axeln förbi nya foajébyggnaden och Djäknegårdens långsida, föreslås en tydligare koppling och trafiksäker övergång till Europaskolans lokaler.

RUMSFUNKTIONER OCH YTOR

DOMKYRKAN

ENTRÉPLAN:

1:1	Entré till Domkyrkan, tillgänglighetsanpassat	100 kvm
1:3	Förberedelserum/samtalsrum	22 kvm
1:4	RWC	5 kvm
1:5	Sakristia med tillhörande förvaring	62 kvm
1:6	Kapell i Domkyrkan	60 kvm
1:7	Barnens kor	42 kvm
1:12	Närförråd koret	23 kvm
1:13	Kistmottagning	20 kvm
1:14	Grovkök för blomhantering	5 kvm
1:15	Städskrubb i kyrkan	3 kvm
1:20	Personal-WC församling	10 kvm
3:6:2	Arbetsplatser, församlingens kansli	100 kvm
3:7	Kontorsmaterialförråd	4 kvm
3:14	Samtalsrum, personalärenden/själavård	16 kvm

PLAN 1:

3:6:1	Arbetsplatser, församlingens kansli, 3 st. kontorsrum	29 kvm
3:6:2	Arbetsplatser, församlingens kansli	96 kvm
3:15	Vilrum/samtal	21 kvm

PLAN 2:

1:9	Utställningsyta, fast	70 kvm
1:10	Temporär utställningsyta	60 kvm
1: 11	Ljud- och ljusanläggning, manöverbord	6 kvm
4:12	Musikerkontor och förberedelserum	31 kvm

Plan -1:

1:18	Omlädningsrum vaktmästare och musiker	8 kvm
1:19	Omlädningsrum kyrkvärdar och kyrkvakter	8 kvm

Plan -2:

1:21	Förvaring körkåpor, omlädningsrum kör	44 kvm
------	---------------------------------------	--------

Totalt: 758 kvm

SAMLINGSHUSET

ENTRÉPLAN:

3:1	Entré till verksamhetslokaler, kansli och café	54 kvm
3:2	Samtalsrum Diakoni, 3 st á 4 personer	24 kvm
3:3	Postsorteringsrum	10 kvm
3:7	Kontorsmaterial, förråd	4 kvm
3:22	Städ	4 kvm
4:1	Barnvagnsplatser intill entrén, 4-8 st.	
4:2	Café/ «Träffpunkt» med lekhörna	97 kvm
5:11	Mötesrum, bokningsbar, 6 personer	14 kvm

PLAN 1:

4:14	Möte/körövningssal, 60 personer	113 kvm
4:14	"Häng"-rum med studieplatser	70 kvm
5:1:1	Mötesrum, bokningsbar, 6 personer	11 kvm
5:1:2	Mötesrum, bokningsbar, 10 personer	18 kvm
5:1:3	Mötesrum, bokningsbar 20 personer	31 kvm

PLAN -1, SUTERRÄNG

1:16	Varuleverans, soprum	40 kvm
1:17	Ljusförråd	15 kvm
1:20	RWC/Dusch personal	10 kvm
1:23	Verkstad med förråd	31 kvm
1:24	Fintvätt, tvättstuga	43 kvm
1:25	Centralförråd	306 kvm
3:4	Kopiering/repro.-central	12 kvm
3:5	Projektrum, provtryck	15 kvm
3:19	Arkiv Stift och Församling	48 kvm
3:21	Städcentral, grovtvätt	13 kvm
4:1	Barnvagns-/rullatorrum inomhus	16 kvm
4:1	Barnvagnsplatser utanför samlingsal, 4-8 st.	
4:2	Samlingssal med plats för 200 personer, avdelningsbar	258 kvm
4:4	Stolförråd	6 kvm
4:5	Serveringsrum	11 kvm
4:6	Kök för tillagning, inkl. förråd, diskrum, degum	110 kvm
4:7	Städrum tillhörande köket	3 kvm
4:8	Omlädningsrum kökspersonal	3 kvm
4:9	RWC/Dusch kökspersonal	
4:10	Skrivplats kök	4 kvm
4:11	Porslinsförråd	10 kvm

VAKTMÄSTARHUSET

ENTRÉPLAN

1:20	RWC/Dusch personal	5 kvm
1:22	Vaktmästeri, 2 kontorsrum för á 2 personer	28 kvm
3:16	Personal-/lunchrum med pentry	36 kvm

NY FOAJEBYGGNAD

2:3	Foajé- och pausutrymmen för 350 personer, reception, RWC/WC, Café med kök	323 kvm
-----	---	---------

MÖTESLOKAL I KYRKANS NEDRE VALV I ÖSTRA NODEN

2:3	Nytt pausutrymme/möteslokal med RWC/WC i kyrkans nedre valv som komplement till nya foajébyggnaden	88 kvm
-----	--	--------

SUMMERING, NYBYGGD AREA

Samlingshus:	ljus BTA	= 1371 kvm	mörk BTA	= 760 kvm
Foajébyggnad:	ljus BTA	= 272 kvm	mörk BTA	= 65 kvm
Sammanlagad:	ljus BTA	= 1643 kvm	mörk BTA	= 825 kvm